

2.2 PREDIKATIIVIN SIJAVAIHTELU

Predikatiivi esiintyy kuvailevassa lauseessa. Predikatiivi on se sana, joka on yleensä lopussa: adjektiivi (millainen?) tai substantiivi (mikä?).

Tuo nainen on mukava. (millainen? = adjektiivi)

Tuo nainen on mun sisko. (mikä? / kuka? = substantiivi 'noun')

2.2.1 Predikatiiviin vaikuttaa vain jaollisuus

Predikatiivin sijamuotoon vaikuttaa ainoastaan jaollisuus. Jaollinen sana on partitiivissa, jaoton sana on nominatiivissa.

Tämä kala on liian pieni. (jaoton, eläin) *Tämä kala on maukasta* (jaollinen, ruoka-aine)

Yhdet housut ovat liian isot. (jaoton). *Kaikki housut ovat liian isoja.* (jaollinen)

2.2.2 Subjektin jaollisuus ja jaottomuus

- Jaollisuus liittyy aina substantiiveihin. Adjektiivit eivät kerro jaollisuudesta mitään.
- Jos predikatiivi ITSE on substantiivi, katsotaan sen omaa jaollisuutta tai jaottomuutta.

Tämä on kaunis rakennus. (Rakennus on jaoton, siksi se on nominatiivissa.)

Tämä on todella hyvää teetä. (Tee on jaollinen, siksi se on partitiivissa.)

Tämä on kello. (jaoton) *Nämä korut ovat äidin lahja minulle.*

Nämä ovat kurahousut. *Ne olivat kaikkien aikojen parhaat bileet.*

Nämä muruset ovat hiekkää. *Nämä kuivatut lehdet ovat teetä.*

Pekka ja Tomi ovat kavereita. *Opiskelijat ovat nuoria aikuisia.*

2.2.3 Predikatiivin itsensä jaollisuus ja jaottomuus

Mutta yleensä predikatiivi on adjektiivi eikä substantiivi. Silloin pitää katsoa saman lauseen muuta substantiivia, joka löytyy lauseen alusta ja on lauseen subjekti. Siitä seuraa vähän hassu mutta toisaalta ihan normaali tilanne, että subjektin jaollisuus näkyy predikatiivin sijamuodossa.

Tämä omena on raaka. (omena on jaoton, siksi "raaka" on nominatiivissa)

Tämä mehu on tosi makeaa. (mehu on jaollinen, siksi "makea" on partitiivissa)

Pekka on mukava.

Tämä kello on tosi kallis.

Housut ovat likaiset.

Häät olivat upeat!

Hiekka on lämmintä.

Viini on hyvää.

Kellot ovat kalliita.

Nämä opiskelijat ovat erittäin ahkeria!

Lisäksi *-minen*-muodot ovat suomessa jaollisia. Siksi adjektiivi on niiden kanssa partitiivissa. Substantiivit ovat jaollisia tai jaottomia, riippuen niiden itsensä jaollisuudesta.

Uiminen on mukavaa.

Uiminen on mukava harrastus.

Television katsominen on tylsää.

Tv:n katsominen on helppoa ajanvietettä.

Lentokoneella lentäminen on jännittävää. Lentäminen oli jännittävä kokemus.

Vuorikiipeily voi olla vaarallista.

Vuorikiipeily on liian vaarallinen laji.

- HUOM! Predikatiivilauseessa voi olla kielto, erilaisia modaalisia ja temporaalisia muotoiluja mutta ne eivät muuta predikatiivin sääntöjä. Aina katsotaan silti lauseessa olevan substantiivin jaollisuutta ja vain sitä.

- *Tämä talo ei ole vanha.*
- *Tämän pitäisi olla teetä.*
- *Pekka voisi olla mukava tyyppi.*
- *Jäätelön syöminen aamupalaksi ei ollut kovin hyvä idea.*
- *Tämä mekko olisi ollut kaunis, jos ei olisi mennyt rikki.*

- Myöskään definiittisyys tai epämääräisyys ei vaikuta predikatiivilauseissa. Voin tarkoittaa tiettyä joukkoa ja sanoa *Kaikki meidän lapset ovat pitkiä* tai voin tarkoittaa jotain epämääräistä joukkoa sanomalla *Lapset voivat olla pitkiä, jos heidän vanhempansakin ovat.* Sijamuotoon tämä definiittisyys tai epämääräisyys ei vaikuta ollenkaan. Eli helppo juttu! Vain jaollisuus vaikuttaa. Pitää vain muistaa, MINKÄ sanan jaollisuutta tarkastellaan (no substantiivin!).